

Tedavi mi Önlem mi?

Veya elin “eşegini türkü çığırarak aramak” mı?*

Yazının başlığından da anlaşılacağı gibi, madde bağımlılığı ile mücadelede tedavi kadar, hatta daha önemli olan madde bağımlılığına karşı alınacak önlemlerdir. Uzun zamandır dillendirdiğimiz husus, bağımlılığa ve bağımlılıklarla mücadeleye, dolayısıyla önlem ve tedaviye ilişkin olarak hükümetlerin herhangi bir politikaları olmadığıdır.

13.07.2011 tarihli Basın Toplantımızda, 60 ve 61. Hükümet Programlarında bağımlılıkla mücadeleye ilişkin herhangi bir ibareye rastlamadığımızı belirtmiştik. Gerçekten de hükümetlerimiz bu güne kadar sadece sigara ve uyuşturucu ile ilgili yasal düzenlemeler yapmış, kısmen de cezalandırma yöntemiyle mücadele etmiş gibi görünmüştür. Sonuçta hükümet ve kamu görevlileri sadece şahsi duyarlılıklarını ortaya koyarak önlemler almaya çalışmışlardır. Mücadele yasal düzenlemelerden öteye geçmediği için sigara ve uyuşturucu ile mücadelede henüz zehir tacirlerinin önüne geçilememiştir.

Yeşilay olarak, bağımlılıklarla mücadelede her tür bağımlılığın bir diğerini tetiklediğini yıllardır anlatmaya çalışmış olmamıza rağmen, sigara ve uyuşturucu dışında diğerleriyle de aynı şekilde ve topyekûn mücadele edilmedikçe sonuç alınamayacağı anlamamıştır.

Şöyle kaba bir bakışla alkol, kumar, fuhuş, internet, ekran, teknoloji ve sosyal paylaşım bağımlılıklarına baktığımızda sigara hariç bu alanların tamamen Yeşilay’a bırakıldığı görülecektir.

Devlet, kumarı, fuhuşu, alkolü Anayasanın 58. Maddesinde zararlı madde kapsamına ve üzerine yükümlülük almasına rağmen bu konularda bir mücadele vermediği gibi, aksine bu alanlarda ifsadı bizzat kendisi yapmaktadır.

Bu ifsad üç türlü tezahür ediyor. İlki önleyici önlemler almamakla. İkincisi bizzat üreterek, satarak, reklam ve özendirilmesini yaparak. Üçüncüsü de madde bağımlılığını bir hastalık olarak görmeyerek.

Gerçekten de devlet madde bağımlılığını bir hastalık olarak kabul etse, bu hastalığın yayılmaması için önlemler alırdı. Kuş gribinde iki ayda ülkede kuş, tavuk, horoz, ördek, hindinin kökünü kazıyan devlet onlarca yıldır tiner çekmenin önüne geçememiştir. Her yıl 100 binin üzerinde başvuru olmasına rağmen toplam yatak kapasitesi 600’lerde seyretmektedir. Yatak sayısı ile tedavi süreci olan iki haftalık süreyi değerlendirdiğimizde toplam yatak sayısı en fazla 15.000 gibi bir rakama ulaşmaktadır. Bilinen bir gerçek var ki, madde bağımlılığı çağımızın ve geleceğin en yaygın bulaşıcı hastalığıdır. Daha şimdiden binlerce insan madde bağımlılığından ölmekte, devlet ölümlerin çetelesini tutmaktan bile aciz kalmaktadır. Alkollü araç kullanmaktan meydana gelen kazalarda ölüm sayısını bilen var mı? Açıklama var mı?

Dergimizin bu sayısını tedaviye ayırdık ancak önleyici yasal düzenlemeler ve çalışmalar yapmadan tedaviyi konuşmak ne kadar gerçekçi? Devlet önlemek istiyor mu ki tedaviyi düşünebilsin? Okuyucu Sağlık Bakanlığının görsel çalışmalarını hatırlatmak

---

* YEŞİLAY Dergisi, Ocak 2012 Başyazısı

isteyecektir. Elbette bu çalışmalarını görmekte ve önemsemekteyiz. Devletin madde bağımlılığına karşı çocuklarımızı ve gençlerimizi sadece akciğer / karaciğer görüntüleriyle terbiye etmeye çalışıyor olması yeterli mi? Sağlık Bakanlığının katranlı ciğer görüntülerinin aksi tepki oluşturduğu tartışmaları bir yana, bu görüntülerin yaşlı kesimlerde etkili olduğu tartışmasızdır. Ancak genç kesimler için aynı belirlemelerin yapılması zordur. Henüz gençliğinin en sağlıklı döneminde, zararlı maddelerle tanışan gençlerimiz bu görüntülerden etkilenmemektedir. Aksine gençlerimiz, kendilerini madde bağımlılığına yönelten TV yayınları, diziler, sakıncalı internet görüntüleri, şans oyunları gibi zararlılardan etkilenerek madde bağımlılığına yakalanmaktadır. Dikkat edilirse bu özendirici ve yönlendirici etkiler, bizzat devlet eliyle veya devletin sorumluluklarını yerine getirmemesiyle oluşan etkilerdir.

Çocuklarımızı devlet eliyle kumarbaz yapan sistemi, alkolik yapan özendiriciliği, ah-laksızlığa, homoseksüelliğe ve ensest ilişkiye teşvik eden sanat ve yayın politikasını gözden geçirmedikçe, önlem almadıkça, hâsılı tüm bu kötülüklerle topyekûn mücadele etmedikçe tedaviye yönelik düzenleme ve uygulamalar sanal olmaktan öteye gitmeyecektir. Yapılanlar ‘miş gibi’ ifade edilmekten başka anlam taşımayacaktır.

Başta internet yayınlarındaki filtrelemenin insanların ihtiyarına bırakılması, 11 dalda şans oyunları, kumar ve alkol ile spor ve eğitimin birlikte anılması ve teşvik edilmesi, fuhşa, homoseksüelliğe, ensest ilişkilere götüren yolların denetlenmemesi, alkollü içki-lerin görsel medya hariç her yerde gösteriminin ve reklamının serbest olması gibi olumsuzluklar madde bağımlılığına götüren en etkili yollarıdır. Bu yolların tümü devlet eliyle yapılan yanlışlıklardır.

Şimdi biz neyi konuşacağız? Önleyici tedbirleri mi, tedaviyi mi? Sağlıkta önleyici tedbirler alınmadan teşhis ve tedaviyi konuşmak, “elin eşeğini türkü çığırarak aramak”tan öte anlam taşımayacaktır. İşte Devlet tam da bunu yapmaktadır.

Buradan, Yeşilay’dan, politikacılara, milletvekillerine, kamu kurumu temsilcilerine bir kere daha sesleniyoruz: Lütfen kendinize geliniz. Geleceğinizi ve geleceğimizi düşününüz. Çok geçmeden önlem alınız. Vergi toplama aşkına bir ülkenin geleceğini mahvetmeyiniz. İki elimizin yakanızda olacağını unutmayınız.

Bir şeyi daha unutmayınız ki: Yeşilay sadece sağlıklı yaşam için değil, yaşam hakkı için mücadele etmektedir. Yaşam hakkı gibi kutsal bir hak için misyon yüklemeleri yapmak gibi bir görevimiz ve zehir tacirlerini hedefe koymak gibi bir misyonumuz var. Bu misyonu geleceğimizin teminatı gençlerle paylaşıyoruz. Karşınızda bu söylemleri dillendiren binlerin sizi sigaya çekeceği günleri düşününüz.

Henüz vakit varken tüm insanlığa borcumuzu gelin birlikte eda edelim ve insanlık düşmanlarına fırsat tanımayalım.

Yeni bir yılda benzer hataların tekrarlanmadığı günler özlemiyle hoşçakalın.

Av. Muharrem Balcı
Türkiye Yeşilay Cemiyeti Genel Başkanı

